

ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

๑. ชื่อผลงาน การดำเนินงานภายใต้ความร่วมมือกับหน่วยงานตามภารกิจเพื่อการส่งเสริมและสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

๒. ระยะเวลาที่ดำเนินการ พฤษภาคม ๒๕๖๕ - กรกฎาคม ๒๕๖๗

๓. ความรู้ทางวิชาการหรือแนวคิดที่ใช้ในการดำเนินการ

๓.๑ ความรู้ทางวิชาการที่นำมาประยุกต์ใช้

โมเดลการสร้างนวัตกรรมแบบเกลียว ๓ สาย (Triple Helix Model) เป็นโมเดลที่ใช้ในการอธิบายความสัมพันธ์และการประสานงานระหว่างสามองค์ประกอบหลัก ได้แก่ รัฐบาล (Government) มหาวิทยาลัย (University) และ ภาคสังคม/ธุรกิจ (Social/Industry) เพื่อส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพ โดยแต่ละองค์ประกอบมีบทบาทดังนี้ ภาครัฐ (Government) ทำหน้าที่ให้การสนับสนุนด้านนโยบายงบประมาณและกฎระเบียบต่างๆ เพื่อส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรม รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานร่วมกันของสามองค์ประกอบ อันได้แก่ มหาวิทยาลัย (University) ทำหน้าที่เป็นแหล่งความรู้และการวิจัยโดยผลิตงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในภาคสังคมและธุรกิจได้ ภาคสังคม/ธุรกิจ (Social/Industry) ทำหน้าที่นำความรู้และงานวิจัยจากมหาวิทยาลัยไปประยุกต์ใช้ในกระบวนการพัฒนาสังคมหรือการส่งเสริมการผลิตและการตลาดเพื่อสร้างกระบวนการทำงานหรือผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ๆ

ความสำคัญของการทำงานร่วมกันของสามองค์ประกอบเพื่อช่วยเร่งการพัฒนานวัตกรรมให้มีคุณภาพและนำไปใช้ได้จริงในการพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ๆ ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการสร้างโอกาสในการศึกษาวิจัย อีกทั้งเพื่อช่วยในการพัฒนาทักษะและความรู้ของบุคลากรภายใต้โมเดลนี้ ทั้งนี้ Triple Helix Model ได้รับการยอมรับและถูกนำไปใช้อย่างแพร่หลายในหลายประเทศเพื่อส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรมอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

๓.๒ สถานการณ์และความจำเป็นในการสร้างความร่วมมือด้านการวิจัยเพื่อการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

ด้วยสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีแนวโน้มลดความรุนแรงลง แต่ปัญหาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตอยู่ของประชาชนกลายเป็นปัญหาแทนที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาวะเศรษฐกิจและกำลังซื้อที่ชะลอตัว วิถีชีวิตของผู้คนเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีชีวิตใหม่ (New Normal) นับเป็นความท้าทายอย่างมากต่อระบบการวิจัยและนวัตกรรมที่มีสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ทำหน้าที่ให้ทุนวิจัยและนวัตกรรมเพื่อริเริ่มขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาโดยการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ ศอ.บต. เพื่อส่งเสริมและผลักดันถ่ายทอดความรู้ไปสู่การแก้ไขปัญหาตามยุทธศาสตร์ที่กำหนด

๓.๓ กฎหมายและข้อระเบียบ

๓.๓.๑ พระราชบัญญัติการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.๒๕๕๓ เป็นกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ อำนาจมาตรา ๙ (๑๐) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดย ศอ.บต. มีภารกิจส่งเสริมการนำงานวิจัย วิชาการเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานวิจัยแห่งชาติ (วช.) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจโดยตรง ทำหน้าที่ในการสนับสนุนทุนวิจัยและมีเครือข่ายมหาวิทยาลัย ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญในการทำหน้าที่ศึกษาวิจัย ตามประเด็นโจทย์หัวข้อที่ได้รับทุนสนับสนุน

๓.๔ ยุทธศาสตร์และนโยบายที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

๓.๔.๑ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ : ประเด็นการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม มีเป้าหมายเพื่อให้ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีและด้านโครงสร้างพื้นฐานทาง

วิทยาศาสตร์ของประเทศเพิ่มสูงขึ้น และมีมูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น

๓.๔.๒ นโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗ เป็นกรอบแนวทางเพื่อบริหารจัดการเชิงพื้นที่ครอบคลุม ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และมุ่งแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.๒๕๕๓ น้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” นำมาเป็นหลักในการปฏิบัติ รวมทั้งการจัดการความขัดแย้งตามแนวทางสันติวิธีด้วยการส่งเสริมกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ตลอดจนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม ซึ่งนโยบายฯ ยังให้ความสำคัญกับการแลกเปลี่ยนความรู้ทางด้านวิชาการที่มุ่งสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานด้านวิชาการ เพื่อให้เกิดการใช้ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมสมัยใหม่มาสนับสนุนงานในมิติความมั่นคงและมิติการพัฒนาส่งผลให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างเป็นธรรม โดยไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาวะของประชาชน

๓.๔.๓ แผนปฏิบัติการด้านการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ซึ่งแผนดังกล่าวมุ่งบรรลุในการเป็น “ชาติที่มั่นคง” หมายรวมให้จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข จุดศูนย์ดูลของการแก้ไขปัญหาที่เน้นประชาชนเป็นศูนย์กลางและกำหนดเป้าหมายภาพรวมเพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง คือการขจัดเงื่อนไขปัญหาความหวาดระแวง ความเสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือข้อเรียกร้องต่างๆ ให้หมดไปรวมทั้งการยุติเหตุความรุนแรงในพื้นที่โดยสมบูรณ์ในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ ซึ่งในภาพรวมแผนปฏิบัติการฯ มีการกำหนดแผนงานรองรับงานด้านความมั่นคง เช่นการลดเหตุรุนแรงควบคู่กับการสร้างความปลอดภัยให้แก่ประชาชน งานด้านการพัฒนา เช่น การอำนวยความสะดวกยุทธธรรม การพัฒนาตามศักยภาพพื้นที่ควบคู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน งานการบริหารจัดการภาครัฐ เช่น พัฒนากลไกภาครัฐและเจ้าหน้าที่ด้วยหลักธรรมาภิบาล ซึ่งการวิจัยจะเข้ามามีส่วนช่วยในการรวบรวมข้อมูลและสังเคราะห์ข้อมูลต่างๆ รวมถึงการพัฒนารูปแบบวิธีการแก้ไขปัญหาโดยอาศัยหลักวิชาการรองรับให้สอดคล้องต่อทิศทางการจัดปัญหามีประสิทธิภาพ

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

๔.๑ ที่มาและความสำคัญ

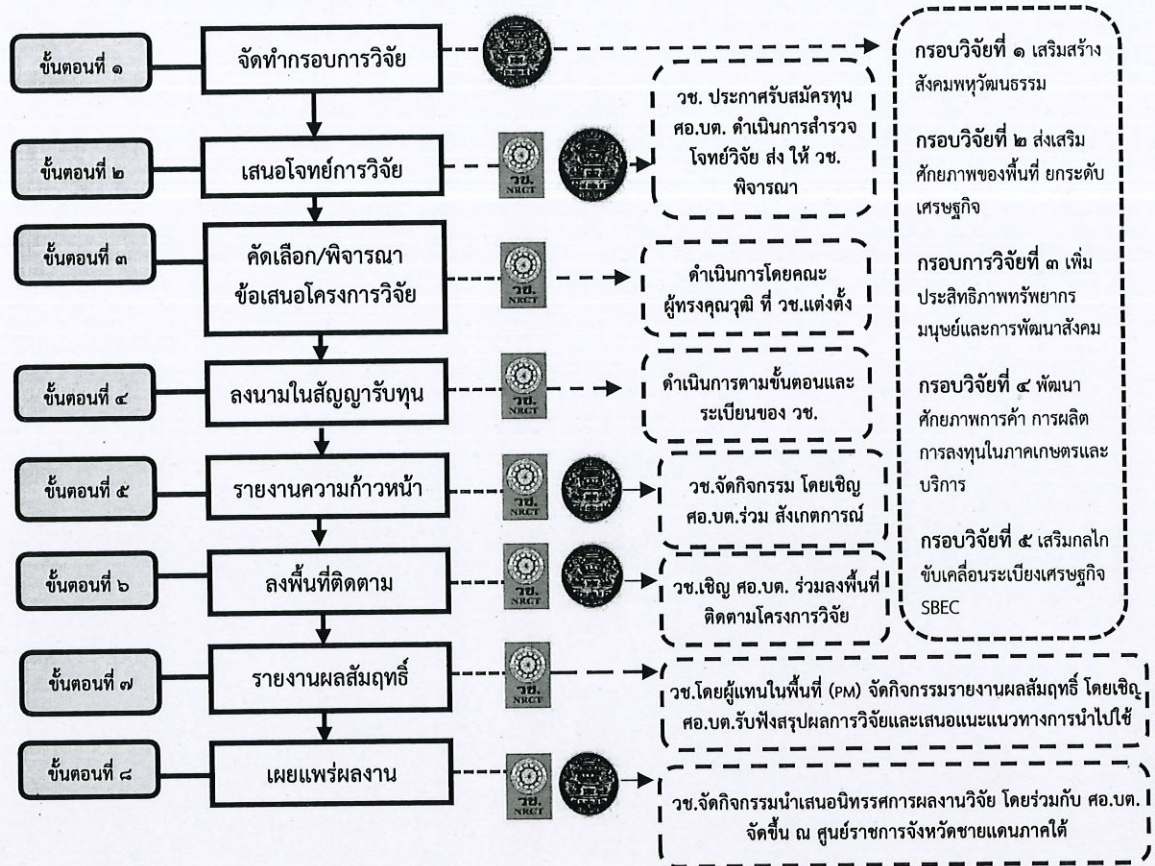
ศอ.บต.และ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ได้ลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือโครงการวิจัยเพื่อการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ.๒๕๖๔ มีระยะเวลา ๓ ปี โดยมีวัตถุประสงค์ ความร่วมมือ ๓ เรื่อง ที่สำคัญ ดังนี้

๑) ร่วมกันส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรม ระหว่าง วช. และ ศอ.บต. โดยมีส่วนร่วมในการดำเนินการพิจารณาหัวข้อวิจัยและสนับสนุนโครงการวิจัยเพื่อการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้บรรลุเป้าหมาย

๒) ร่วมกันส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากร ด้านการวิจัยและการพัฒนานวัตกรรมให้เกิดขึ้นภายใต้โครงการวิจัยเพื่อการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ และสร้างเครือข่ายนักวิจัยเพื่อการเปลี่ยนแปลงเชิงพื้นที่ไปสู่เป้าหมาย “กินดี อยู่ดี เข้าใจกัน”

๓) ร่วมกันส่งเสริมการเผยแพร่และการประยุกต์ผลการวิจัยและนวัตกรรมไปสู่การขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามข้อเสนอแนะนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

๔.๒ ขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ภาพที่ ๒ ขั้นตอนการดำเนินงานบริหารทุนวิจัยเพื่อการพัฒนา จชต.

จากภาพจะเห็นได้ว่าทั้งจาก วช. และ ศอ.บต. จะมีบทบาทต่างๆ อาทิ ศอ.บต. เป็นผู้วางกรอบการวิจัยที่ชัดเจนตอบสนองยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้ง ๕ กรอบการวิจัย และเชื่อมต่อกับระบบให้ทุนของ วช. ตามกลไกที่ วช. ดำเนินการอยู่ก่อน โดยตลอดการดำเนินงาน ทาง วช. ได้เปิดโอกาสให้ ศอ.บต. ได้ร่วมมือกันในทุกกระบวนการที่สำคัญ

๔.๓ เป้าหมายของงาน

๑) ต้นน้ำ (Upstream) เพื่อร่วมกันสนับสนุนทุนวิจัยให้แก่บุคลากร/ผู้เชี่ยวชาญในการดำเนินการศึกษาวิจัยตามหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

๒) กลางน้ำ (Midstream) เพื่อร่วมกันดำเนินบริหารจัดการทุนวิจัยเพื่อการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ภายใต้บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ตามประเด็นกรอบการวิจัยที่กำหนดขึ้นให้บรรลุผล

๓) ปลายน้ำ (Downstream) เพื่อสร้างกลไกการนำผลการศึกษามาสู่การใช้ประโยชน์ในการขับเคลื่อนเชิงนโยบายและกิจกรรมของการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

๕. ส่วนของงานที่ผู้เสนอเป็นผู้ปฏิบัติ

ผู้เสนอเป็นผู้ปฏิบัติงานในสัดส่วนร้อยละ ๘๐ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๕.๑. การรวบรวมโจทย์การวิจัยเพื่อขอรับทุนสนับสนุนจาก วช. : ผู้เสนอผลงานได้ดำเนินการสำรวจโจทย์การวิจัย โดยเริ่มจากการสำรวจจากหน่วยงานภายใน ศอ.บต. ได้จัดทำบันทึกแจ้งเวียนสำนัก/กอง และผู้บริหาร ศอ.บต. ได้รับโจทย์การวิจัยทั้งสิ้น ๒๐ เรื่อง และเสนอให้ผู้บริหาร ศอ.บต. เลือกตามกรอบที่ได้รับแจ้งจาก วช. จำนวน ๔ เรื่อง พร้อมทั้งได้ทำหนังสือส่งให้แก่ทางสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ดำเนินการให้ทุนสนับสนุนในภายหลัง และเกิดเป็นโครงการวิจัยที่ได้รับการดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

๕.๒. การเข้ารับฟังรายงานผลความก้าวหน้า : ผู้เสนอผลงานได้เข้าร่วมกิจกรรมการรับฟังรายงานผลความก้าวหน้า โดย เข้าร่วมรับฟังการประชุมติดตามความก้าวหน้ารอบ ๓ เดือน ๖ เดือน และ ๑๒ เดือน เพื่อให้รับทราบความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ รวมถึงการประชุมเพื่อสรุปผลสัมฤทธิ์ของโครงการวิจัยและการเสนอแนวทางในการดำเนินงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ โดยภายหลังการรับฟังความก้าวหน้า ผู้เสนอผลงานได้ นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ และรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ โดยวิเคราะห์แนวทางว่าจะเชื่อมโยงการใช้ประโยชน์กับหน่วยงานใดในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์

๕.๓. การลงพื้นที่ติดตามการดำเนินการวิจัยร่วมกับ วช. : ผู้เสนอผลงานได้ลงพื้นที่เพื่อติดตามการดำเนินงานโครงการวิจัยที่ดำเนินการภายใต้ทุนวิจัยเพื่อการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้ได้เห็นความก้าวหน้าของการดำเนิน รวมถึงปัญหาอุปสรรคและร่วมกันเสนอแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานวิจัยมาสู่การใช้ประโยชน์ในอนาคตจากสภาพการปฏิบัติการวิจัยจริง

๕.๔. การจัดประชุมเพื่อนำเสนอผลการศึกษาวิจัย : ผู้เสนอผลงานได้ส่งเคราะห์ผลลัพธ์งานวิจัยมานำเสนอต่อผู้บริหารระดับกอง เพื่อขอดำเนินการประสานกับนักวิจัยและจัดประชุมนำเสนอผลการวิจัยให้กับผู้บริหาร ศอ.บต. ทราบ เพื่อนำผลลัพธ์หรือรูปแบบที่ได้มาสู่การขยายผลและการนำไปใช้ประโยชน์เป็นโครงการหรือเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายในการนำไปแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยภายหลังการจัดประชุมและผู้บริหาร ศอ.บต. รับทราบผลการศึกษแล้ว ผู้เสนอผลงานได้จัดบันทึกสรุปพร้อมดำเนินการแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบด้วย

๕.๕. การจัดงานเผยแพร่ผลงาน : ผู้เสนอผลงานทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานร่วมกันเจ้าหน้าที่ของสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) จัดกิจกรรมเผยแพร่ผลงานวิจัยโดยการนำผลงานวิจัยภายใต้ความร่วมมือมาจัดแสดงผลงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศูนย์ราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้) โดยผู้เสนอผลงานได้ดำเนินการประสานและเชิญหน่วยงานราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มาเข้าร่วมงานเพื่อสร้างการรับรู้ในวงกว้าง

๖. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

๖.๑ เชิงปริมาณ

ผู้เสนอผลงานได้ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการทุนวิจัยเพื่อการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามที่ วช. ได้สนับสนุนงบประมาณการวิจัยภายใต้ความร่วมมือตั้งแต่ปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗ ทั้งสิ้น ๔๑ ทุน เป็นเงินทั้งสิ้น ๒๘,๓๔๘,๔๘๐ บาท จำแนกเป็น

- ๑) ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ จำนวนทั้งสิ้น ๒๗ ทุน เป็นเงินทั้งสิ้น ๑๗,๗๓๐,๔๘๐ บาท
- ๒) ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ จำนวนทั้งสิ้น ๑๔ ทุน เป็นเงินทั้งสิ้น ๑๐,๖๑๘,๐๐๐ บาท

๖.๒ เชิงคุณภาพ

โครงการวิจัยที่สามารถนำผลลัพธ์ไปขับเคลื่อนเพื่อการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ จชต. อาทิ

- ๑) การส่งเสริมอาชีพสานกระเป๋าจากหวายเทียมให้กับกลุ่มคนเปราะบาง จากผลงานงานวิจัยเรื่องการพัฒนาวัสดุยางธรรมชาติเทอร์โมพลาสติกตามแนวเศรษฐกิจใหม่ BCG (หวายเทียม)
- ๒) การแก้ปัญหาโรคระบาดของพืชในพื้นที่ จชต. ใช้งานวิจัย“การประยุกต์ใช้สารชีวภัณฑ์ เพื่อแก้ไขปัญหาโรคใบยางร่วงชนิดใหม่ในยางพารา”

๗. การนำไปใช้ประโยชน์

- ๑) ประสบการณ์ในการร่วมมือกันในการดำเนินงานภายใต้ความร่วมมือกับ วช. สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในอนาคต หาก ศอ.บต. ขยายความร่วมมือกับหน่วยบริหารทุนวิจัย อื่นๆ
- ๒) สามารถนำไปคิดวิเคราะห์หารูปแบบการดำเนินการสร้างการมีส่วนในการเสนอโจทย์วิจัยจากความต้องการของหน่วยงาน/ประชาชนในพื้นที่ จชต.

๘. ความยุ่งยาก ซับซ้อนในการดำเนินการ

๑) การทำความเข้าใจต่อกระบวนการให้ทุนสนับสนุนการวิจัย การประสานงาน การสื่อสารให้มีประสิทธิภาพ ทั้งในระดับส่วนกลางและระดับพื้นที่

๒) การสรุปข้อมูลการวิจัยภายหลังเสร็จสิ้นการประชุม ข้อมูลมีจำนวนมาก และมีรายละเอียดเชิงเทคนิค จำเป็นต้องสังเคราะห์ข้อมูลที่สำคัญให้สั้นและกระชับ เพื่อนำเสนอต่อผู้บริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๙. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

๑) โจทย์การวิจัยที่นักวิจัยเสนอขอรับทุนส่วนใหญ่พบว่าเป็นโจทย์ที่ไม่ได้หารือกับหน่วยงานผู้ใช้ประโยชน์มาก่อนที่จะนำไปเสนอขอรับทุนส่งผลให้เมื่องานวิจัยเสร็จสิ้นจึงไม่สามารถนำไปขับเคลื่อนใช้ประโยชน์ได้ในทันที

๒) การพิจารณาทุนวิจัยดำเนินการภายใต้เงื่อนไขของ วช. และคณะผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่ง ศอ.บต.มิได้สื่อสารถึงยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือประเด็นเป้าหมายสำคัญในการแก้ไขปัญหาให้กับ วช.ทราบ ส่งผลให้โครงการวิจัยที่ผ่านการพิจารณายังไม่ตอบโจทย์หรือเชื่อมโยงตามลำดับความสำคัญของการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

๓) การลงพื้นที่ติดตามความก้าวหน้าของโครงการวิจัยยังขาดความต่อเนื่อง วช.ไม่มีบุคลากรทำหน้าที่ติดตามโดยตรงในพื้นที่ แต่มีการว่าจ้างผู้จัดการโครงการวิจัยในพื้นที่ (Project manager : PM) ทำหน้าที่ กำกับติดตาม และจัดประชุมรายงานผลความก้าวหน้า แต่ยังพบว่าวิธีการดังกล่าวไม่เพียงพอในการควบคุมผลลัพธ์ของการวิจัยให้บรรลุผล ส่งผลให้ผลการศึกษาวิจัยที่รายงานต่อคณะผู้ทรงคุณวุฒิมีความคลาดเคลื่อนจากสภาพความเป็นจริง

๑๐. ข้อเสนอแนะ

๑) โจทย์การวิจัยที่จะเสนอเพื่อขอรับทุนวิจัยควรเป็นโครงการที่ผ่านกระบวนการหารือร่วมกันระหว่างนักวิจัยและหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับประเด็นที่นักวิจัยจะเสนอขอรับทุน เพื่อให้การวิจัยมีลักษณะมุ่งเป้าโดยการนำผลลัพธ์จากการศึกษาวิจัยมาใช้ประโยชน์จริงเมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการ

๒) เป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่ ศอ.บต. ควรจัดให้มีการสื่อสารถึงเนื้อหาความสำคัญของยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้และประเด็นปัญหาที่สำคัญให้กับแหล่งทุนการวิจัยทราบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและสามารถดำเนินการพิจารณาทุนในหัวข้อโจทย์การวิจัยที่สอดคล้องกันเพื่อมุ่งผลลัพธ์ของการวิจัยนำไปสู่การแก้ไขปัญหาโดยใช้หลักวิชาการมารองรับวิธีการต่างๆได้

๓) ควรบูรณาการการติดตามความก้าวหน้าโครงการวิจัยในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ร่วมกันทั้ง วช. ผู้แทน วช. ในพื้นที่ และ ศอ.บต. เพื่อช่วยกันกำกับและติดตาม

๑๑. ผู้ร่วมดำเนินการ	๑) นายธีรวิทย์ เทียรธโรจน์	สัดส่วนของผลงาน ร้อยละ ๑๐
	๒) นายขอลิต แซะอาหลี	สัดส่วนของผลงาน ร้อยละ ๕
	๓) นายพีรพล อาแว	สัดส่วนของผลงาน ร้อยละ ๕

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

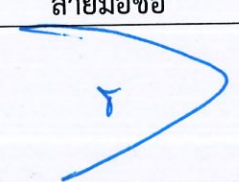
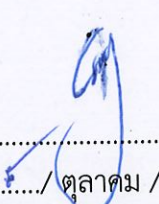
ลงชื่อ.....

(นายเฉลิมเกียรติ ช่วยสังข์)

ผู้เสนอผลงาน

...../ ตุลาคม / ๒๕๖๗

ขอรับรองว่าสัดส่วนหรือลักษณะงานในการดำเนินการของผู้เสนอข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริง
ทุกประการ

รายชื่อ ตำแหน่ง ของผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
๑. นายธีรวิทย์ เทียมโรจน์ ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ	 ..../ ตุลาคม / ๒๕๖๗
๒. นายขอลิต แซ่อาหลี ผู้อำนวยการกลุ่มงาน วิจัย วิชาการ และกิจกรรมพิเศษ กองประสานงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และกิจกรรมพิเศษ	 ..../ ตุลาคม / ๒๕๖๗
๓. นายพีรพล อาแว นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ กลุ่มงาน วิจัย วิชาการ และกิจกรรมพิเศษ กองประสานงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และกิจกรรมพิเศษ	 ..../ ตุลาคม / ๒๕๖๗

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ .....

(นายขอลิต แซ่อาหลี)

ผู้อำนวยการกลุ่มงาน วิจัย วิชาการ และกิจกรรมพิเศษ

...../ ตุลาคม / ๒๕๖๗

(ผู้บังคับบัญชาที่ควบคุมดูแลการดำเนินการ)

ลงชื่อ .....

(นางนิชาภา หมิ่นไกร)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จชต. ศึกษาราชการแทน

ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ

...../ ตุลาคม / ๒๕๖๗

(ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป)

หมายเหตุ หากผลงานมีลักษณะเฉพาะ เช่น แผ่นพับ หนังสือ แลบบันทึกลายเสียง ฯลฯ ผู้เสนอผลงาน
อาจส่งผลงานจริงประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการก็ได้

ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

๑. ชื่อผลงาน การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยเพื่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างเป็นรูปธรรม

๒. ระยะเวลาที่ดำเนินการ ตุลาคม ๒๕๖๕ - กรกฎาคม ๒๕๖๗

๓. ความรู้ทางวิชาการหรือแนวคิดที่ใช้ในการดำเนินการ

๓.๑ ความรู้ทางวิชาการที่นำมาประยุกต์ใช้

๓.๑.๑ ระดับความพร้อมของเทคโนโลยีสู่การนำไปใช้ (Technology Readiness Levels : TRL) งานวิจัยเชิงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม จะใช้ TRL เป็นเครื่องมือประเมินศักยภาพความพร้อมของงานวิจัย เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้วิจัยและผู้นำไปใช้ประโยชน์โดยแบ่งออกเป็น ๙ ระดับ (Levels) กล่าวคือ ตั้งแต่การเริ่มตั้งข้อสังเกตหรือสมมุติฐาน ไปสู่การสร้างกรอบแนวคิดในการประดิษฐ์ขึ้นงาน โดยทำการวิเคราะห์องค์ประกอบหลักๆ เริ่มจากส่วนย่อย แล้วนำชิ้นส่วนย่อยต่างๆมาประกอบเข้าด้วยกัน จนสามารถนำไปทดลองในภาคสนามได้ เมื่อผ่านการทดสอบภาคสนามก็นำไปทดสอบในสภาวะการใช้งานจริง และดำเนินการขอรับรองมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ ก่อนที่จะนำไปสู่การใช้งานจริงหรือการจำหน่ายในเชิงพาณิชย์

๓.๑.๒ ระดับความพร้อมของความรู้ทางด้านสังคม (Social Readiness Level : SRL) งานวิจัยเชิงสังคมศาสตร์จะใช้ SRL เป็นเครื่องมือประเมินระดับความพร้อมและความรู้ที่จะนำผลงานไปใช้ประโยชน์ และเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการโครงการทางด้านสังคมโดยแบ่งออกเป็น ๙ ระดับ (Levels) กล่าวคือ เริ่มจากการวิเคราะห์ปัญหาและทบทวนทฤษฎีทางสังคม ตามมาด้วยการนำเสนอแนวคิด และการคาดการณ์ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นก่อนลงมือทำการศึกษาและดำเนินวิจัยตามแนวทางและสมมุติฐานที่ได้กำหนดไว้ เมื่อได้ผลลัพธ์ให้ทำการตรวจสอบแนวทางดังกล่าวให้แน่ใจว่าผลลัพธ์ดังกล่าวมีความถูกต้อง อาจใช้วิธีหารือกับผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้ที่มีประสบการณ์เชี่ยวชาญในประเด็นปัญหาเหล่านั้น ภายหลังปรับปรุงแก้ไขแนวทางทางค้นพบให้ดียิ่งขึ้นก่อนนำไปทดลองหรือประยุกต์ใช้ภายใต้สภาวะแวดล้อมอื่นๆ หากได้ผลลัพธ์ที่เหมือนกันก็นำเสนอเป็นแนวทางการปฏิบัติเพื่อสร้างการยอมรับและนำผลลัพธ์วิธีการที่ได้ไปปฏิบัติอย่างจริงจัง

๓.๒ สถานการณ์และความจำเป็นในการสร้างกระบวนการการนำผลงานวิจัยวิจัยมาใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

ด้วยสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีแนวโน้มลดความรุนแรงลงแต่ปัญหาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตอยู่ของประชาชนกลายเป็นปัญหาแทนที่ การแก้ไขปัญหาและการพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีให้สอดคล้องต่อบริบทการเปลี่ยนแปลง และความซับซ้อนของปัญหา การนำหลักวิชาการ ผลการวิจัยศึกษา รูปแบบวิธีการแก้ไขปัญหาวิธีใหม่ๆ เป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำเนินนโยบายตามยุทธศาสตร์และการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการและกิจกรรม การนำผลลัพธ์ของการวิจัยศึกษาที่เกี่ยวข้องกับบริบทพื้นที่ มาสร้างกลไกในการนำมาใช้ประโยชน์จะช่วยเสริมความมีประสิทธิภาพของงานมากขึ้นและเกิดประโยชน์ต่อหน่วยงาน ศอ.บต. และหน่วยงานต่างๆในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้เป็นอย่างมาก โดยในอนาคตเชื่อว่าหากนำ “งานวิชาการ นำการพัฒนา” ปัญหาความรุนแรงจะลดน้อยถอยลง และคุณภาพชีวิตของประชาชนจะดีขึ้น

๓.๓ กฎหมายและข้อระเบียบ

๓.๓.๑ พระราชบัญญัติการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.๒๕๕๓ เป็นกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ อำนาจมาตรา ๙ (๑๐) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดย ศอ.บต. มีภารกิจส่งเสริมการนำงานวิจัย วิชาการ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิสำนักงานวิจัยแห่งชาติ (วช.) ซึ่งเป็นหน่วยงานตามภารกิจโดยตรงทำหน้าที่ในการสนับสนุนทุนวิจัย และมหาวิทยาลัย ซึ่งมีบุคลากรผู้เชี่ยวชาญในการทำหน้าที่ศึกษาวิจัย ตามประเด็นโจทย์หัวข้อที่ได้รับทุนสนับสนุน

๓.๔ ยุทธศาสตร์และนโยบายที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

๓.๔.๑ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ : ประเด็นการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม มีเป้าหมายเพื่อให้ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีและด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศเพิ่มสูงขึ้น และมีมูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น

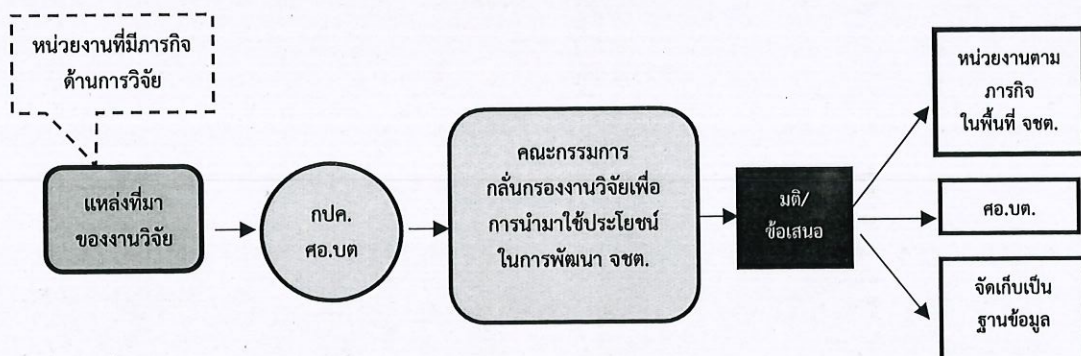
๓.๔.๒ นโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗ เป็นกรอบแนวทางเพื่อบริหารจัดการเชิงพื้นที่ที่ครอบคลุม ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และมุ่งแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.๒๕๕๓ น้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” นำมาเป็นหลักในการปฏิบัติ รวมทั้งการจัดการความขัดแย้งตามแนวทางสันติวิธีด้วยการส่งเสริมกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ตลอดจนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม ซึ่งนโยบายฯ ยังให้ความสำคัญกับการแลกเปลี่ยนความรู้ทางด้านการวิชาการที่มุ่งสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานด้านวิชาการ เพื่อให้เกิดการใช้ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมสมัยใหม่มาสนับสนุนงานในมิติความมั่นคงและมิติการพัฒนาส่งผลให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างเป็นธรรม โดยไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาวะของประชาชน

๓.๔.๓ แผนปฏิบัติการด้านการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ซึ่งแผนดังกล่าวมุ่งบรรลุในการเป็น “ชาติที่มั่นคง” หมายรวมให้จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข จุดศูนย์กลางของการแก้ไขปัญหาที่เน้นประชาชนเป็นศูนย์กลางและกำหนดเป้าหมายภาพรวมเพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง คือการขจัดเงื่อนไขปัญหาความหวาดระแวง ความเสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือข้อเรียกร้องต่างๆ ให้หมดไปรวมทั้งการยุติเหตุความรุนแรงในพื้นที่โดยสมบูรณ์ในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ ซึ่งในภาพรวมแผนปฏิบัติการฯ มีการกำหนดแผนงานรองรับงานด้านความมั่นคง เช่นการลดเหตุรุนแรงควบคู่กับการสร้างความปลอดภัยให้แก่ประชาชน งานด้านการพัฒนา เช่น การอำนวยความสะดวก ยุติธรรม การพัฒนาตามศักยภาพพื้นที่ควบคู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน งานการบริหารจัดการภาครัฐ เช่น พัฒนากลไกภาครัฐและเจ้าหน้าที่ด้วยหลักธรรมาภิบาล ซึ่งการวิจัยจะเข้ามามีส่วนช่วยในการรวบรวมข้อมูลและสังเคราะห์ข้อมูลต่างๆ รวมถึงการพัฒนารูปแบบวิธีการแก้ไขปัญหาโดยอาศัยหลักวิชาการรองรับให้สอดคล้องต่อทิศทางการจัดปัญหามีประสิทธิภาพ

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

๔.๑ ที่มาและความสำคัญ

ศอ.บต.และ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ได้ลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือโครงการวิจัยเพื่อการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ.๒๕๖๔ มีระยะเวลา ๓ ปี และจากการดำเนินงานร่วมกัน พบว่า มีผลงานวิจัยจำนวนหนึ่งที่มีศักยภาพในการนำมาขยายผลหรือ ต่อยอดเป็นโครงการที่สำคัญได้ ศอ.บต.จึงริเริ่มสร้างกระบวนการเพื่อให้เกิดแนวทางที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม เกิดเป็นกรอบแนวคิดในการปฏิบัติงาน ดังแสดงได้ตามภาพดังนี้ (ย่อโดยสังเขป)

ภาพที่ ๓ กรอบแนวคิดในการนำผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์

จากกรอบแนวคิดดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า ศอ.บต.ในฐานะหน่วยงานบูรณาการและประสานขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทำหน้าที่ที่เป็นสะพานเชื่อมระหว่าง หน่วยงานในพื้นที่กับหน่วยงานที่มีภารกิจด้านการวิจัยระดับประเทศ โดยผ่านกลไกของคณะกรรมการกลั่นกรองงานวิจัยฯ ที่ ศอ.บต. แต่งตั้งขึ้น ทำหน้าที่ในการให้ข้อคิดเห็น คัดเลือกผลงาน และเสนอแนะให้เกิดการบูรณาการหรือส่งต่อผลงานให้กับหน่วยงานทั้งภายใน ศอ.บต. และภายนอก (ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้) ได้นำไปขยายผลหรือขับเคลื่อนเชิงนโยบายและกิจกรรมต่อไป

๔.๒ ขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ เสนอกรอบแนวคิดในการพัฒนางานด้านการนำผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขั้นตอนที่ ๒ แต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองและขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขั้นตอนที่ ๓ จัดทำเกณฑ์การประเมินศักยภาพความพร้อมของงานวิจัย

ขั้นตอนที่ ๔ เสนอขออนุมัติจัดประชุมคณะกรรมการกลั่นกรองและขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขั้นตอนที่ ๕ ลงพื้นที่เพื่อดูสภาพผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงพร้อมรวบรวมรายละเอียดและหาหรือแนวทางกับนักวิจัยเพื่อนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ขั้นตอนที่ ๖ จัดกิจกรรมจับคู่ (Matching) งานวิจัยกับหน่วยงานภาครัฐเพื่อนำร่องการใช้ประโยชน์ในการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

๔.๓ เป้าหมายของงาน

๑) ต้นน้ำ (Upstream) เพื่อสืบค้น และรวบรวมผลงานวิจัยจากแหล่งสนับสนุนทุนวิจัยหรือหน่วยงานด้านการวิจัยของประเทศที่มีศักยภาพซึ่งมีผลลัพธ์การวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ในมิติต่างๆ

๒) กลางน้ำ (Midstream) เพื่อนำงานวิจัยมาเข้าสู่กระบวนการกลั่นกรองฯ โดยการพิจารณาจากคณะกรรมการที่ ศอ.บต.แต่งตั้งขึ้น โดยกรรมการจะคัดเลือกผลงานที่เหมาะสมต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๓) ปลายน้ำ (Downstream) เพื่อสร้างกลไกการจับคู่ (Matching) ระหว่างนักวิจัยเจ้าของผลงานกับหน่วยงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้และนำผลการศึกษาวิจัยมาขับเคลื่อนเป็นโครงการหรือกิจกรรมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

๕. ส่วนของงานที่ผู้เสนอเป็นผู้ปฏิบัติ

ผู้เสนอเป็นผู้ปฏิบัติงานในสัดส่วนร้อยละ ๘๐ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๕.๑ เสนอกรอบแนวคิดในการพัฒนางานด้านการนำผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ : ผู้เสนอผลงานได้จัดทำกรอบแนวคิด โดยใช้หลักวิธีการสร้างสัมพันธ์และการประสานงานระหว่างสามองค์กร (Triple Helix Model) คือแหล่งงานวิจัยจากมหาวิทยาลัย (University) โดยมีภาครัฐ (Government) ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมให้มีประสิทธิภาพ และมีภาคสังคม/ภาคธุรกิจ (Social/Industry) นำผลลัพธ์จากการวิจัยไปใช้ประโยชน์

๕.๒. แต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองและขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ : ผู้เสนอได้จัดทำคำสั่ง ศอ.บต. ที่ ๔๕๒/๒๕๖๕ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองและขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เพื่อสร้างกลไกเครื่องมือสำคัญในการช่วยกันกลั่นกรองผลงานวิจัยมาสู่การใช้ประโยชน์

๕.๓. จัดทำเกณฑ์การประเมินศักยภาพความพร้อมของงานวิจัย : ผู้เสนอผลงานได้ศึกษาข้อมูลและจัดทำแบบประเมินศักยภาพความพร้อมของงานวิจัย โดยนำหลักวิชาการ การประเมินความพร้อมการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ เชิงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (Technology Readiness Levels : TRL) และระดับความพร้อมของความรู้ทางด้านสังคม (Social Readiness Level : SRL) มาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของงาน และได้ดำเนินการขออนุมัติผู้บริหาร ศอ.บต.เพื่อใช้แบบประเมินมาใช้ในการคัดเลือกผลงานวิจัยในคราวของการประชุมคณะกรรมการกลั่นกรองฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖

๕.๔. ลงพื้นที่เพื่อดูสภาพผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง : ผู้เสนอผลงานได้ลงพื้นที่ดูสภาพผลลัพธ์จากการวิจัย ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญ ภายหลังจากศึกษาจากรายงานการวิจัยและรับฟังจากนำเสนอรายละเอียดจากนักวิจัย แล้วพร้อมดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลนำมาวิเคราะห์ความพร้อมในการนำผลงานมาใช้ประโยชน์

๕.๕. จัดกิจกรรมจับคู่ (Matching) งานวิจัยกับหน่วยงานภาครัฐเพื่อนำร่องการใช้ประโยชน์ในการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ : ผู้เสนอผลงานดำเนินการตามมติที่ประชุมของคณะกรรมการกลั่นกรองฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ ขออนุมัตินำผลงานวิจัยมาจับคู่ (Matching) กับหน่วยงานตามภารกิจในพื้นที่ จชต. โดยมุ่งผลในการเสนอเพื่อผลักดันนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม

๖. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

๖.๑ เชิงปริมาณ

ปี พ.ศ.๒๕๖๖ มีการนำผลงานวิจัยเข้าสู่กระบวนการกลั่นกรองฯ ทั้งสิ้น ๒๗ ผลงาน มีการนำร่องโดยการจับคู่ (Matching) กับหน่วยงานรัฐ ๓ ผลงาน ดังนี้

เรื่องที่ ๑ การประยุกต์ใช้นวัตกรรมสารชีวภัณฑ์ เพื่อแก้ปัญหาโรคใบร่วงชนิดใหม่ในยางพาราที่เป็นพืชเศรษฐกิจหลักของภาคใต้ โดย ผศ.ดร.อิสมะแอ เจ๊ะหลง นักวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จับคู่กับ (Matching) กับการยางแห่งประเทศไทย

เรื่องที่ ๒ การยกระดับและพัฒนาศักยภาพการเลี้ยงแพะแบบครบวงจรเพื่อสร้างรายได้กับกลุ่มเยาวชนกลุ่มเปราะบาง (ไม่มีงานทำ) โดย ผศ.ยะโก๊ะ ขาเริ่มตาเบะ นักวิจัยจากมหาวิทยาลัยฟาฏอนี จับคู่กับ (Matching) กับสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดปัตตานี

เรื่องที่ ๓ การพัฒนาวัสดุยางธรรมชาติเทอร์โมพลาสติกตามแนวทางเศรษฐกิจใหม่ BCG (ห่วยเทียม) โดย ดร.ณัฐพนธ์ อุทัยพันธุ์ นักวิจัยจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จับคู่กับ (Matching) กับสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยะลา และ กองประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและกิจการพิเศษ ศอ.บต.

๖.๒ เชิงคุณภาพ

ผลลัพธ์ที่ได้ที่ได้จากการจัดกิจกรรมการจับคู่ (Matching) ๓ ผลงานวิจัยกับหน่วยงานภาครัฐ เพื่อนำงานวิจัยไปขับเคลื่อนเป็นโครงการ/กิจกรรม เพื่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้

เรื่องที่ ๑ การประยุกต์ใช้นวัตกรรมสารชีวภัณฑ์ เพื่อแก้ปัญหาโรคใบร่วงชนิดใหม่ในยางพาราที่เป็นพืชเศรษฐกิจหลักของภาคใต้ การยางแห่งประเทศไทย ตอบรับที่จะการนำไปทดลองใช้ในแปลงสาธิตในพื้นที่ อ.รามัน จ.ยะลา จำนวน ๔๐ ไร่ และ อ.สายบุรี จ.ปัตตานี ๔๐ ไร่

เรื่องที่ ๒ การยกระดับและพัฒนาศักยภาพการเลี้ยงแพะแบบครบวงจรเพื่อสร้างรายได้กับกลุ่มเยาวชนกลุ่มเปราะบาง (ไม่มีงานทำ) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดปัตตานี ยังไม่ตอบรับที่จะนำไปใช้ โดยขอให้ นักวิจัยไปศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นการเปรียบเทียบคุณสมบัติของพันธุ์ TMR ที่สำนักงานปศุสัตว์ทำการส่งเสริมเกษตรกร

เรื่องที่ ๓ การพัฒนาวัสดุยางธรรมชาติเทอร์โมพลาสติกตามแนวทางเศรษฐกิจใหม่ BCG (ห่วยเทียม) กองประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและกิจการพิเศษ ศอ.บต. ตอบรับที่จะนำไปส่งเสริมอาชีพให้กับผู้ปกครองเด็กพิการในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๗. การนำไปใช้ประโยชน์

๗.๑ การยางแห่งประเทศไทย นำผลงาน “การประยุกต์ใช้สารชีวภัณฑ์ เพื่อแก้ไขปัญหาโรคใบยางร่วงชนิดใหม่ในยางพารา” ทดลองประสิทธิภาพในแปลงยางพารา อ.รามัน จ.ยะลา จำนวน ๔๐ ไร่ และ อ.สายบุรี จ.ปัตตานี ๔๐ ไร่ ปัจจุบันอยู่ระหว่างสรุปผลการศึกษา

๗.๒ กองประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และกิจการพิเศษ ศอ.บต. นำผลงาน “การพัฒนาวัสดุยางธรรมชาติเทอร์โมพลาสติกตามแนวเศรษฐกิจใหม่ BCG (ห่วยเทียม)” มาส่งเสริมอาชีพสานกระเป๋ายางเทียม ให้กับกลุ่มเปราะบาง สร้างรายได้ ให้กับผู้ประกอบการเด็กพิการในพื้นที่จังหวัดยะลา โดยปัจจุบันมีการจัดตั้งเป็นกลุ่มวิสาหกิจ “สานใจชายแดนใต้”

๘. ความยุ่งยาก ซับซ้อนในการดำเนินการ

๘.๑ การจัดทำเกณฑ์การประเมินศักยภาพจำเป็นต้องเลือกประเด็นที่สามารถวัดเชิงคุณภาพ โดยมีลักษณะใช้เกณฑ์การให้คะแนน คณะกรรมการต้องใช้ดุลยพินิจจากการรับฟังข้อมูลที่น่าวิจัยนำเสนอซึ่งหากงานวิจัยมีข้อมูลที่ซับซ้อน อาจส่งผลให้คะแนนเกิดความคลาดเคลื่อนได้

๘.๒ การจับคู่ (Matching) งานวิจัยกับหน่วยงานตามภารกิจ ผู้เสนอต้องศึกษาและทำความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการผลักดันเอางานวิจัยไปใช้ประโยชน์ โดยเฉพาะงานวิจัยที่เป็นงานเชิงวิทยาศาสตร์ ต้องศึกษาและทำความเข้าใจเพื่อให้สามารถถ่ายทอดข้อมูลในเชิงลึกกับหน่วยที่เกี่ยวข้องได้

๙. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

๙.๑ งานวิจัยที่ผ่านกระบวนการกลั่นกรองและสามารถนำไปใช้ได้จริงยังมีสัดส่วนที่น้อย อาจพบสาเหตุว่าหลักๆ ใจหาย/หัวข้อที่ดำเนินการวิจัยไม่ได้ถูกกำหนดจากหน่วยงานที่จะนำไปใช้ประโยชน์

๙.๒. ในขั้นตอนที่ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการกลั่นกรองฯ ลงพื้นที่เพื่อดูสภาพผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง พบว่าผลลัพธ์ของงานวิจัยที่นักวิจัยนำเสนอส่วนหนึ่งพบข้อมูลไม่สอดคล้องตามที่เสนอ

๙.๓. การจัดกิจกรรมจับคู่ (Matching) งานวิจัยกับหน่วยงานภาครัฐเพื่อนำร่องการใช้ประโยชน์ในการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ หากผู้บริหารของหน่วยงานไม่ได้มาเข้าร่วมด้วยตนเองผู้แทนหน่วยงานจะไม่สามารถตัดสินใจตอบรับนำผลงานวิจัยไปใช้ได้ อาจทำได้เพียงให้ข้อมูลหรือข้อเสนอแนะเท่านั้น

๑๐. ข้อเสนอแนะ

๑๐.๑ ศอ.บต. ควรสร้างการมีส่วนร่วมและกลไกในการกำหนดโจทย์วิจัยจากหน่วยงานในพื้นที่ จชต. ที่ประสงค์ให้มีการศึกษาวิจัยในประเด็นการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และมีการส่งต่อโจทย์การวิจัยไปสู่หน่วยให้ทุนสนับสนุนการวิจัยอย่างเป็นระบบ

๑๐.๒ การลงพื้นที่ดูสภาพผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง ฝ่ายเลขานุการฯ ควรดำเนินการก่อนจะมีการเสนอเข้าสู่วาระประชุมและทำความเข้าใจเสนอคณะกรรมการกลั่นกรองฯ ก่อนนำเข้าสู่วาระการประชุมเพื่อพิจารณา

๑๐.๓. ก่อนการจัดประชุมกิจกรรมจับคู่ (Matching) งานวิจัยกับหน่วยงานภาครัฐ ฝ่ายเลขานุการฯ ควรเข้าพบผู้บริหารของหน่วยงานที่จะนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์เพื่อให้ข้อมูลผลลัพธ์วิจัย เพื่อให้ผู้บริหารเข้าใจและเห็นความสำคัญของการนำงานวิจัยขึ้นดังกล่าวมาใช้ประโยชน์

๑๑. ผู้ร่วมดำเนินการ	๑) นายธีรวิทย์ เทียรธโรจน์	สัดส่วนของผลงาน ร้อยละ ๑๐
	๒) นายชอหลิด แซะอาหลี	สัดส่วนของผลงาน ร้อยละ ๕
	๓) นายพีรพล อาแว	สัดส่วนของผลงาน ร้อยละ ๕

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

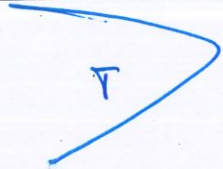
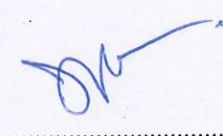
ลงชื่อ.....

(นายเฉลิมเกียรติ ช่วยสังข์)

ผู้เสนอผลงาน

...../ ตุลาคม / ๒๕๖๗

ขอรับรองว่าสัดส่วนหรือลักษณะงานในการดำเนินการของผู้เสนอข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริง
ทุกประการ

รายชื่อ ตำแหน่ง ของผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
๑. นายธีรวิทย์ เทียรธโรจน์ ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ	 ..... พ.ร. / ตุลาคม / ๒๕๖๗
๒. นายขอลิต แซ่อาหลี ผู้อำนวยการกลุ่มงาน วิจัย วิชาการ และกิจกรรมพิเศษ กองประสานงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และกิจกรรมพิเศษ	 ..... พ.ร. / ตุลาคม / ๒๕๖๗
๓. นายพีรพล อาแว นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ กลุ่มงาน วิจัย วิชาการ และกิจกรรมพิเศษ กองประสานงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และกิจกรรมพิเศษ	 ..... พ.ร. / ตุลาคม / ๒๕๖๗

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ .....

(นายขอลิต แซ่อาหลี)

ผู้อำนวยการกลุ่มงาน วิจัย วิชาการ และกิจกรรมพิเศษ

..... / ตุลาคม / ๒๕๖๗

(ผู้บังคับบัญชาที่ควบคุมดูแลการดำเนินการ)

ลงชื่อ .....

(นางนิชามา หมื่นไกร)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จชต. รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ

..... / ตุลาคม / ๒๕๖๗

(ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป)

หมายเหตุ หากผลงานมีลักษณะเฉพาะ เช่น แผ่นพับ หนังสือ แลบบันท์กึ่งเสียง ฯลฯ ผู้เสนอผลงาน
อาจส่งผลงานจริงประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการก็ได้

ข้อเสนอแนวคิด/วิธีการเพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ของ นายเฉลิมเกียรติ ช่วยสังข์

เพื่อประกอบการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ ตำแหน่งเลขที่ ๑๙๐

กองประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและกิจการพิเศษ

เรื่อง การบูรณาการขับเคลื่อนระบบวิจัยเพื่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

หลักการและเหตุผล

การดำเนินงานความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของ ศอ.บต. กับสำนักงานการวิจัยแห่งชาติตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๖๓ - ๒๕๖๗ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติสนับสนุนทุนวิจัยไปแล้วทั้งสิ้น ๕๔ ทุน เป็นจำนวนเงิน ๓๖,๐๕๒,๒๔๐ บาท โดยมีโครงการวิจัยจำนวนทั้งสิ้น ๓๙ โครงการ (ทุนวิจัยปี ๒๕๖๓ จำนวน ๑๒ โครงการ และ ทุนวิจัยปี๒๕๖๕ จำนวน ๒๗ โครงการ) ที่นำเสนอเข้าสู่การประชุมของคณะกรรมการกลั่นกรองและขับเคลื่อนงานวิจัยฯ และมีเพียง ๒ ผลงานวิจัยที่สามารถดำเนินกระบวนการจับคู่ (Matching) กับหน่วยงานภาครัฐเพื่อผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์ โดยคิดเป็น ๕.๑๒ % เท่านั้น ซึ่งสาเหตุปัจจัยหลักที่ส่งผลให้ผลงานวิจัยที่ดำเนินการเสร็จสิ้นแต่ไม่ถูกนำผลงานมาใช้ประโยชน์หรือขับเคลื่อนเป็นโครงการหรือกิจกรรมอย่างจริงจังจนกลายเป็นงานวิจัย “ขึ้นหิ้ง” พบเหตุปัจจัย ๕ ประเด็นสำคัญดังนี้

๑) สถานการณ์ของปัญหายุติ ปี พ.ศ.๒๕๖๓ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ วช. ให้ทุนสนับสนุน “ทุนวิจัยเพื่อการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้” จำนวน ๑๒ ทุน ซึ่งเป็นการวิจัยในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส (Covid-๑๙) ซึ่งเมื่อผลการวิจัยเสร็จสิ้นในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๕ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคได้ทุเลาลงจนกลายเป็นโรคประจำถิ่น ส่งผลให้ผลงานวิจัยที่ดำเนินการแล้วทั้ง ๑๒ โครงการไม่สามารถนำมาขยายผลสู่การใช้ประโยชน์ได้

๒) การติดตามความก้าวหน้าในพื้นที่ ด้วยพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีปัญหาทางด้านความไม่สงบและการก่อเหตุรุนแรงจากฝ่ายที่เห็นต่างจากรัฐ สร้างความหวาดกลัว และภาพลักษณ์ที่น่ากลัวต่อประชาชนนอกพื้นที่ การกำกับติดตามความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ของโครงการวิจัย หน่วยงานให้ทุนสนับสนุนได้วางระบบการรายงานผลความก้าวหน้าของงาน ผ่านการประชุมโดยมีผู้ทรงคุณวุฒิคอยให้คำแนะนำ และมีผู้จัดการโครงการวิจัยในพื้นที่ (Project Manager : PM) คอยทำหน้าที่กำกับติดตามแต่ในทางปฏิบัติพบว่าจำนวนการลงพื้นที่ติดตามการดำเนินงานมีจำนวนน้อยครั้ง และยังไม่ครอบคลุมทุกโครงการที่ให้ทุน ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการติดตามหรือกระตุ้นการขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนงานโดยพบว่าผลลัพธ์ข้อมูลที่นักวิจัยรายงานมีความคลาดเคลื่อนหรือไม่ถูกต้องครบถ้วนตามข้อเท็จจริง

๓) การกำหนดโจทย์การวิจัยที่ตรงกับความต้องการของพื้นที่เพื่อมุ่งผลการนำไปใช้ โจทย์การวิจัยที่นักวิจัยเสนอขอรับทุนพบว่าส่วนใหญ่เป็นโจทย์ที่ไม่ได้หารือกับหน่วยงานผู้ใช้ประโยชน์มาก่อนที่จะนำไปเสนอขอรับทุนส่งผลให้เมื่องานวิจัยเสร็จสิ้นจึงมีจำนวนโครงการวิจัยจำนวนน้อยที่มีความพร้อมในการนำไปขับเคลื่อนสู่การใช้ประโยชน์ได้ทันที

๔) การบูรณาการแผนงานการให้ทุนวิจัยของหน่วยให้ทุน(PMU) ประเด็นการวิจัยที่สำคัญมุ่งเน้นไปที่การลดความรุนแรง การยกระดับเศรษฐกิจ การพัฒนาการศึกษา และ การลดความเหลื่อมล้ำในสังคม หน่วยให้ทุนล้วนสนับสนุนทุนเพื่อตอบสนองโจทย์ประเด็นสำคัญเหล่านั้น นักวิจัยจึงมีโอกาสนำทุนได้จากหลายแหล่งทุน เพื่อเพิ่มโอกาสของการได้รับทุน ซึ่งในกรณีนี้นักวิจัยได้รับการพิจารณาทุน พร้อมกันจากหลายแหล่งทุน

ทำให้เป็นการปิดโอกาสแก่นักวิจัยกลุ่มอื่นๆ และปิดโอกาสในการนำงานวิจัยในประเด็นที่แตกต่างกันมาขับเคลื่อนการแก้ปัญหาของพื้นที่ ซึ่งแหล่งให้ทุนขาดการบูรณาการข้อมูลการให้ทุนระหว่างกัน

๕) การเผยแพร่ผลงานวิจัยสร้างการรับรู้ การนำเสนองานวิจัยในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีการจัดขึ้นในวงจำกัด เช่น ภายในมหาวิทยาลัย เวทีสัมมนาวิชาการ วรสารทางวิชาการ ซึ่งหน่วยงานของรัฐ และประชาชนทั่วไป ขาดโอกาสในการเข้าถึง จำเป็นต้องมีกิจกรรมเพื่อสร้างการรับรู้

ศอ.บต. ในฐานะหน่วยงานเชิงยุทธศาสตร์ที่มีภารกิจอำนวยการและประสานการบูรณาการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้จากทุกภาคส่วน จึงควรมีบทบาทนำในการขจัดปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการวิจัยในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้วยการบูรณาการร่วมกับกระทรวง อว. ในการจัดการเชิงระบบและร่วมกันขับเคลื่อนการนำผลงานวิจัยที่มีศักยภาพสูงตอบโจทย์ตรงกับปัญหาของพื้นที่มาสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

บทวิเคราะห์/แนวคิด/ข้อเสนอ

บทวิเคราะห์

ด้วยสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นภัยความมั่นคงของประเทศที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของประชาชน จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขและพัฒนาเพื่อเร่งสร้างโอกาสให้ประชาชนได้ยกระดับคุณภาพชีวิตที่สอดคล้องตามอัตลักษณ์ของพื้นที่ แต่ด้วยบริบทของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความพิเศษแตกต่างกับภูมิภาคอื่น ประกอบกับปัญหาที่มีความซับซ้อนและซ้อนทับมายาวนาน การแก้ไขปัญหาที่ควบคู่ไปกับการเร่งพัฒนาต้องอาศัยความรู้หลายศาสตร์เข้ามาช่วยหนุนเสริม การนำงานวิชา ผลการศึกษา งานวิจัย มาเป็นเครื่องมือสำคัญเพื่อช่วยแก้ไขปัญหา เสมือนกุณแจดอกแรกที่จะไขประตูเพื่อรวบรวม สังเคราะห์ และทดลองวิธีการ ก่อนจะนำเสนอรูปแบบจัดการกับปัญหาตามหลักวิธี โดยมุ่งหวังผลลัพธ์ที่อาจนำไปสู่ข้อเสนอ นโยบาย โครงการแก้ไขปัญหา หรือโครงการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สก.สว.) ได้รายงานข้อมูลการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนส่งเสริมทุนวิจัยบนแผ่นดิน/ทุนวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ระหว่างปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๖ (๔ ปี) กล่าวว่า กองทุน ววน. ใช้งบประมาณเป็นทุนสนับสนุนการวิจัยไปแล้วทั้งสิ้น ๓๐๗ โครงการ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๔๘๑,๒๙๕,๒๐๕ บาท แบ่งเป็นงบประมาณเพื่อสนับสนุนงานเชิงกลยุทธ์ (Strategic Fund) และงบประมาณเพื่อสนับสนุนงานมูลฐาน (Fundamental Fund) ซึ่งจากงบประมาณดังกล่าวครอบคลุมใน ด้านความรุนแรง (ร้อยละ ๕) สุขภาพ (ร้อยละ ๕) ความยากจน (ร้อยละ ๒๖) ท้องเที่ยว (ร้อยละ ๗) วัฒนธรรม (ร้อยละ ๑๓) การศึกษา(ร้อยละ ๖) เกษตร (ร้อยละ ๑๖) และเศรษฐกิจ (ร้อยละ ๒๒) โดยมีหน่วยให้ทุน (Program Management Unit : PMU) ดำเนินการ ดังนี้

- ๑) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านพัฒนาพื้นที่ (บพท.) งบประมาณ ๓๑๐,๘๖๕,๒๙๐ บาท
- ๒) สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) งบประมาณ ๗๑,๑๔๑,๘๑๐ บาท
- ๓) สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) งบประมาณ ๑๙,๓๖๗,๑๕๐ บาท
- ๔) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถของประเทศ (บพข.) งบประมาณ ๑๖,๕๘๑,๐๐๐ บาท
- ๕) สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) งบประมาณ ๖,๔๖๓,๙๔๐ บาท
- ๖) สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (NIA) งบประมาณ ๕๖๑,๒๕๐ บาท
- ๗) หน่วยบริหารและจัดการด้านการพัฒนากำลังคนและทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัย และการสร้างนวัตกรรม (บพค.) งบประมาณ ๑๘๖,๐๐๐ บาท

๘) หน่วยงานอื่น ๆ ที่ไม่ใช่หน่วยให้ทุน ๑๓ หน่วย งบประมาณ ๓๔,๑๓๗,๗๕๕ บาท

โดยจำแนกเป็นรายปีดังนี้ ปี ๒๕๖๓ เป็นเงิน ๘๘,๓๘๘,๐๕๐ บาท ปี ๒๕๖๔ เป็นเงิน ๘๒,๙๙๐,๕๔๓ บาท ปี ๒๕๖๕ เป็นเงิน ๑๑๑,๘๑๕,๕๘๒ บาท ปี ๒๕๖๖ เป็นเงิน ๑๓๖,๑๓๒,๙๗๐ บาท โดยระหว่างปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๖ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.) ได้สรุปประเด็นการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ทั้งสิ้น ๘ ประเด็น

๑) ประเด็นเกษตร : เช่น การพัฒนาขีดความสามารถของเกษตรกรและผู้ประกอบการ การแปรรูปและจัดจำหน่าย การจัดการดินและปุ๋ยเรื่องการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ พี่เชษฐชฎกิจ

๒) ประเด็นเศรษฐกิจ : เช่น การพัฒนากลุ่มวิสาหกิจ การยกระดับห่วงโซ่ของผลิตภัณฑ์ต่างๆ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการ

๓) ประเด็นการท่องเที่ยว : เช่น อัตลักษณ์เพื่อนำมาพัฒนาการท่องเที่ยว การพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อมุ่งสู่การท่องเที่ยวคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ การศึกษารูปแบบของการท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวมูลค่าสูง

๔) ประเด็นการศึกษา : เช่น การบริหารจัดการและกลไกการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ การพัฒนาเมือง/พื้นที่แห่งการเรียนรู้เมืองแห่งการเรียนรู้บนฐานวัฒนธรรม พื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ เช่น หลักสูตรภาษาไทยโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน หลักสูตรอิสลามศึกษาสู่สมรรถนะในศตวรรษที่ ๒๑

๕) ประเด็นความปลอดภัย/ความรุนแรง เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพของระบบเฝ้าระวังและแจ้งเหตุสถานการณ์ฉุกเฉินความปลอดภัยในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนใต้ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชน ผู้กระทำความผิดกลับคืนสู่ชุมชน กระบวนการสันติภาพ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการรับเด็กและเยาวชน ผู้กระทำความผิดกลับสู่ชุมชน ตัวแบบนโยบายการบูรณาการความรู้และพัฒนาระบบข้อมูลนโยบาย การพัฒนาองค์ความรู้บนฐานกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเชิงสันติภาพ

๖) ประเด็นการจัดความยากจน เช่น การศึกษาและพัฒนานวัตกรรมชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน การพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อลดความยากจน

๗) ประเด็นสุขภาพ เช่น การรักษา บำบัด ผู้ป่วย/ผู้ติดยาเสพติด เรื่องระบบการบริการสุขภาพ การศึกษาภูมิคุ้มกันโควิด ๑๙

๘) ประเด็นวัฒนธรรม เช่น การสืบสานช่างศิลป์- อนุรักษ์ปัญญา

จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นภาพที่ชัดเจนว่าภาครัฐได้ให้ความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการจัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยงานตามภารกิจด้านการวิจัยและพัฒนาซึ่งจะทำให้ในการศึกษารูปแบบและวิธีการแก้ไขปัญหาของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีประเด็นครอบคลุมในทุกมิติสำคัญ แต่ยังคงขาดกลไกและวิธีการบริหารจัดการร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การจัดลำดับความสำคัญของประเด็นปัญหา เพื่อให้เกิดแผนงานร่วมกันที่สามารถบรรลุเป้าหมายของการนำงานวิจัยมาเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างตรงเป้า

แนวความคิด

ศอ.บต.ในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจอำนาจการและประสานกับทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อน การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งในประเด็นการนำผลงานวิจัยมาหนุนเสริมการแก้ไขปัญหาของพื้นที่ ศอ.บต. จำเป็นต้องบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานตามภารกิจ คือ กระทรวง อว. และหน่วยงานของรัฐ เอกชน ภาคประชาสังคม ซึ่งอาศัยแนวคิดทฤษฎีโมเดลการทำงานนวัตกรรมแบบเกลียว ๓ สาย (Triple Helix Model) ที่สร้างสัมพันธ์และการประสานงานร่วมกันระหว่างสามองค์ประกอบหลัก ได้แก่ รัฐบาล (Government) มหาวิทยาลัย

(University) และ ภาคสังคม/ธุรกิจ (Social/Industry) นำความรู้และงานวิจัยจากมหาวิทยาลัยไปประยุกต์ใช้ในกระบวนการพัฒนาสังคมและส่งเสริมการผลิตหรือการตลาด เพื่อสร้างกระบวนการทำงานหรือผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ๆ รวมถึงการลงทุนในการวิจัยและพัฒนาและส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยผู้เสนอผลงานมีแนวคิดที่จะนำเสนอทั้งหมด ๕ ประเด็น ดังนี้

๑) การจัดระบบการบริหารงานวิจัยในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อขับเคลื่อนแผนงานวิจัยเพื่อการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้อยู่ในแผนงาน ของกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กองทุน ววน.) ที่มี สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) เป็นหน่วยบริหารและประสานนโยบายกับหน่วยงานให้ทุนวิจัย (Program Management Unit : PMU) ภายใต้สังกัด กระทรวง อว. ให้บูรณาการแผนงานประเด็นการวิจัยที่ไม่ซ้ำซ้อนกัน เพื่อกระจายทุนวิจัย และส่งเสริมโอกาสให้นักวิจัยเข้าถึงแหล่งทุนได้มากขึ้น

๒) การสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสื่อสารแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มี ศอ.บต. เป็นหน่วยงานนโยบายขับเคลื่อน เพื่อให้หน่วยบริหารทุนวิจัย (PMU) ได้ดำเนินการให้ทุนวิจัยที่สอดคล้องตามแผนงานยุทธศาสตร์ฯ และ ร่วมกับ ศอ.บต. ในการทำแผนปฏิบัติการสนับสนุนทุนวิจัย

๓) การเสนอโจทย์การวิจัยที่ตรงกับความต้องการในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อมุ่งผล งานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์จริง จึงจำเป็นต้องสร้างเวทีรับฟังโจทย์ปัญหาของพื้นที่และเปิดโอกาสให้หน่วยงานผู้ต้องนํางานวิจัยไปขับเคลื่อนเป็นโครงการหรือกิจกรรมได้มีส่วนร่วมในการคิดโจทย์ปัญหาการวิจัยเพื่อมุ่งผลการนํางานวิจัยไปขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติภายหลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการวิจัย

๔) การผลักดันการนำผลการวิจัยที่เป็นประโยชน์มาแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเชื่อมต่อกับกลไกการนํางานวิจัยมาใช้ประโยชน์ ของ ศอ.บต. โดยนำผลงานที่เกิดผลสัมฤทธิ์มาเสนอคณะกรรมการกลั่นกรองงานวิจัยฯ เพื่อนำผลงานไปจับคู่ (Matching) กับหน่วยงานภายใน ศอ.บต. หรือภายนอกที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๕) การสร้างระบบการติดตามความก้าวหน้าและรายงานผล เพื่อให้เห็นสภาพการปฏิบัติการวิจัยจริง และผลลัพธ์จากการวิจัย และหารือร่วมกันในการกำหนดรูปแบบการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ข้อเสนอ

๑) เสนอกระทรวง อว. ขอให้มีการลงนามความร่วมมือกัน ระหว่าง ศอ.บต. และ หน่วยงานในกระทรวง อว. อาทิ สำนักปลัดกระทรวง อว. สำนักงาน สกสว. และ หน่วยบริหารจัดการทุนวิจัย (PMU) เพื่อให้มีความร่วมมือและเกิดแผนงานขับเคลื่อนร่วมกันในอนาคต เรียกว่า “แผนบูรณาการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้” โดยประสานแนวคิด ๕ ประเด็น เข้าสู่แผนงานขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม และเสนอให้มี “คณะกรรมการขับเคลื่อนการการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้” โดยมี ศอ.บต. ร่วมเป็นคณะกรรมการในชุดดังกล่าวด้วย โดยกรรมการชุดนี้ จะมีบทบาทหน้าที่ อาทิ กำกับทิศทางการขับเคลื่อนการวิจัยและนวัตกรรม ให้ข้อเสนอแนะในการกำหนดกรอบและทิศทางการวิจัย ติดตามความก้าวหน้าผลสำเร็จของการวิจัย ผลักดันการนํางานวิจัย สู่การใช้ประโยชน์ เป็นต้น

๒) เพื่อการกำกับติดตามโครงการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ ในระยะสั้น เสนอให้มีการแต่งตั้งผู้ช่วยเลขาธิการ ศอ.บต. ประจำกระทรวง อว. เพื่อทำหน้าที่ในการประสานนโยบาย กำกับติดตามและขับเคลื่อนกิจกรรมของ กระทรวง อว. ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และในระยะยาวเสนอกระทรวง อว. ให้มีการ

จัดตั้ง “สำนักงานประสานงานกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ส่วนหน้า)” เพื่อดำเนินการประสานและบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานต่างๆในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมถึงการติดตามความก้าวหน้าของโครงการหรือกิจกรรม และโครงการวิจัยของ หน่วยงานภายใต้สังกัด กระทรวง อว. เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ได้กำหนดไว้

๓) ศอ.บต. และกระทรวง อว. ควรจัดกิจกรรมร่วมกันเพื่อสื่อสารเชิงนโยบายการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ประชาคมวิจัยรับทราบ เพื่อให้แนวทางการวิจัยสอดคล้องไปกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือนโยบายสำคัญๆ ในแต่ละปีงบประมาณ เพื่อสื่อสารถึงการโจทย์การวิจัยที่ตรงตามความต้องการของพื้นที่อย่างแท้จริง และเปิดโอกาสให้หน่วยงานต่างๆในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้เข้าร่วมในกิจกรรมดังกล่าวด้วยเพื่อบอกโจทย์ความต้องการในการทำการวิจัยของแต่ละหน่วยงาน อันจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อนักวิจัยที่จะนำประเด็นโจทย์ที่ถูกเสนอไปพัฒนาเป็นข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับงบประมาณการวิจัยในภายหลังและปลายทางเมื่อได้ผลลัพธ์จากการวิจัยศึกษาแล้วจะสามารถนำไปสู่การใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) เกิดการบูรณาการขับเคลื่อนระบบวิจัยเพื่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ร่วมกับหน่วยงานเจ้าภาพด้านการวิจัยเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมกับการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้
- ๒) เกิดแผนบูรณาการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้” ที่มีหน่วยงานในระบบวิจัยระดับประเทศเข้าร่วม
- ๓) เกิดเจ้าภาพในพื้นที่ในการทำหน้าที่ประสานและเร่งรัดติดตามการดำเนินงานของโครงการต่างๆ ของหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวง อว. เพื่อนำผลลัพธ์เป็นต้นแบบไปสู่การขยายผลและปฏิบัติ
- ๔) เกิดการสื่อสารเชิงนโยบายและการกำหนดทิศทางการวิจัยจากโจทย์วิจัยที่ตรงเป้าหมาย สามารถหวังผลสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

เกิดความร่วมมือและการบูรณาการกัน ระหว่าง ศอ.บต. และ กระทรวง อว. ที่มีหน่วยงานตามภารกิจเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนการวิจัยเข้ามาดำเนินงานร่วมกันกับหน่วยงานในพื้นที่ จนเกิดผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนในพื้นที่จากการนำงานวิจัยไปสู่การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

ลงชื่อ.....

(นายเฉลิมเกียรติ ช่วยสังข์)

ผู้เสนอผลงาน
...../ ตุลาคม / ๒๕๖๗